

NÅR MEDARBEJDERE BLIVER DØMT FOR BESTIKKELSE

Der har den seneste tid været et øget fokus på medarbejdere, som er blevet sigtet eller dømt i sager om modtagelse af bestikkelse fra it-selskabet Atea A/S. Østre Landsret afsagde for nylig dom i to sager om, hvorvidt det udgjorde bestikkelse, at Atea A/S havde foræret iPhones, iPads og andet it-udstyr til en værdi på henholdsvis 15.000 og 24.000 kr. til to ledende medarbejdere i Københavns Kommune og DSB.

Allerede tilbage i sommeren 2015 blev en række ansatte i Region Sjælland, Kriminalforsorgen og Rigspolitiet sigtet for at have modtaget bestikkelse fra Atea A/S, idet de angiveligt skulle have modtaget rejser og middage fra Atea A/S. I slutningen af 2016 og begyndelsen af 2017 var der igen fokus på bestikkelse af offentligt ansatte, da politiet sigtede adskillige medarbejdere hos Københavns Kommune, DSB og Udenrigsministeriet for at have modtaget bestikkelse fra Atea A/S.

I december 2016 fandt Retten i Glostrup, at tre medarbejdere hos DSB og Københavns Kommune var skyldige i overtrædelse af straffelovens bestemmelse om bestikkelse ved at have modtaget it-udstyr fra Atea A/S. Byretten idømte den ene af medarbejderne en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, mens de to andre medarbejdere blev idømt ubetinget fængselsstraf på henholdsvis fire måneder og 60 dage. De to medarbejdere, som blev idømt ubetinget fængselsstraf, ankede dommene

til landsretten, som for nylig afsagde dom i sagerne.

LEDENDE MEDARBEJDERE – DOG IKKE KOMPETENCE TIL AT TRÆFFE BESLUTNINGER

Begge medarbejdere fremhævede i ankesagen for Østre Landsret, at de ikke havde haft kompetence til at træffe beslutninger om konkrete indkøb af it-udstyr. Det kunne dog ifølge landsretten ikke udelukkes, at de grundet deres ledende stillinger i Københavns Kommune og DSB havde haft indflydelse på indkøbene af udstyr – den ene tiltalte var eksempelvis en del af det team, som var ansvarlig for at udarbejde og gennemføre udbud.

IKKE UALMINDELIGT, AT DER BLEV UDLEVERET TESTUDSTYR

Begge medarbejdere afgav forklaring om, at det var almindeligt, at der blev stillet testudstyr til rådighed uden betaling med henblik på at teste, om produkterne havde den fornødne sikkerhed og holdbarhed.

Ifølge medarbejderne måtte testudstyret også gerne bruges privat som en del af testen. Den ene af medarbejderne havde derfor udleveret en telefon til sin 19-årige søn for at teste, om telefonen kunne klare sønnens hårdhændede behandling.

Dette blev også bekræftet af et vidne, som tidligere var ansat hos Atea A/S. Den tidligere medarbejder forklarede under landsretssagen, at det ikke var ualmindeligt, at Atea A/S udleverede testudstyr til store kunder, og at sådanne udlån ikke altid blev registreret i Atea A/S' system. Det var heller ikke ualmindeligt, at udstyret ikke blev leveret tilbage, da testudstyret ikke havde nogen salgsværdi for Atea A/S efter brug til test.

FRA FÆNGSELSSTRAF TIL SAMFUNDSTJENESTE

På trods af medarbejdernes forklaringer fandt Østre Landsret, ligesom byretten, at begge medarbejdere havde overtrådt straffelovens bestemmelse om bestikkelse ved at modtage it-udstyr, heriblandt iPhones og iPads, som gave fra Atea A/S.

Landsretten lagde vægt på, at de to medarbejdere over en længere periode og i flere tilfælde havde skaffet sig it-udstyr og derfor uberettiget havde opnået økonomiske fordele, og at medarbejderne i de fleste tilfælde selv havde været aktive med hensyn til erhvervelsen af it-udstyret. Erhvervelsen af it-udstyret var stoppet for mere end fem år siden for begge medarbejders vedkommende. Det tidsmæssige aspekt blev tillagt betydning for landsrettens strafudmåling. Endelig blev det tillagt vægt, at de to medarbejdere havde haft ledende stillinger med overordnet ansvar for it i henholdsvis Københavns Kommune og DSB.

Efter landsrettens vurdering var det ikke påkrævet, at fængselsstraffene skulle være ubetingede. Landsretten fandt dog på den anden side ikke, at en rent betinget dom var tilstrækkelig, henset til at medarbejderne havde haft ledende stillinger hos henholdsvis Københavns Kommune og DSB.

På baggrund af disse forhold fandt landsretten, at de to medarbejdere i stedet skulle tildeles en betinget

fængselsstraf med vilkår om samfundstjeneste i henholdsvis 60 timer og 40 timer. Dermed ændrede landsretten byrettens dom i forhold til strafudmålingen.

VÆR PÅPASSELIG

Atea-dommen illustrerer, at domstolene ser med stor alvor på bestikkelse af offentligt ansatte, og at en bestikkelsessag kan få alvorlige konsekvenser for de pågældende medarbejdere.

Det er derfor vigtigt, at både medarbejdere og arbejdsgivere kender reglerne og grænserne for, hvad det er tilladt at modtage af gaver og lignende. I sidste ende er det den enkelte medarbejders ansvar at sikre, at forbuddet mod bestikkelse ikke overtrædes.

Bestikkelse omfatter ikke kun økonomiske fordele som pengebeløb, men også gaver i bred forstand – herunder rejser, rabatter, spiritus, it-udstyr og lignende. Det er ikke nødvendigt, at gaven har en økonomisk karakter. Bestikkelse kan derfor også omfatte tilsagn om personlige gentjenester, rentefrie lån, en fordel for et medlem af modtagerens familie mv.

Det afgørende for, om der er tale om bestikkelse, er, om det, der ydes eksempelvis i form af gave, kan påvirke modtagerens varetagelse af sin tjeneste eller sit erhverv.

Det betyder dog ikke, at offentligt ansatte ikke må modtage nogen former for gaver eller lignende. Almindelig påskønnelse er ikke omfattet af det strafbare område, og medarbejdere kan derfor godt modtage og give sædvanlige lejlighedsgaver i forbindelse med personlige arrangementer – herunder fødselsdage, jubilæer og afskedsreceptioner.

GAVEPOLITIK FOR VIRKSOMHEDER OG OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

Horten har udarbejdet en gavepolitik rettet mod henholdsvis private virksomheder og offentlige myndigheder. Med politikken sættes der bl.a. fokus på, hvad ansatte hos offentlige myndigheder kan modtage af gaver, og hvilke arrangementer offentligt ansatte kan deltage i.

Politikken bliver skræddersyet til modtageren og med den følger en vejledning, som kan udleveres til medarbejderne, så det sikres, at medarbejderne har fået det bedst mulige kendskab til regelsættet.

Gavepolitikken kan downloades på www.horten.dk ■

STRAFFELOVENS OG FORVALTNINGSLOVENS REGLER OM BESTIKKELSE

Det følger af straffelovens § 122 og § 144, at det er strafbart både at yde og modtage bestikkelse. Begge forhold straffes med bøde eller fængsel i op til 6 år.

Det er kun offentligt ansatte, som kan straffes for bestikkelse efter straffelovens § 144, da bestemmelsen alene nævner personer, der handler i "... dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller erhverv."

Inden for forvaltningsretten findes der ikke specifikke regler om bestikkelse.

De generelle forvaltningsretlige principper sætter dog grænser for, hvad offentligt ansatte må modtage af gaver og lignende i hvervet som offentlig ansat. Formålet med de forvaltningsretlige begrænsninger er at sikre en lovlig forvaltning, som borgerne har tillid til.

Offentligt ansatte kan derfor være nødt til at sige nej til gaver og andre fordele, selvom det ikke i sig selv er en overtrædelse af straffeloven at tilbyde gaven eller fordelene.

Maria Schmiegelow
Advokat
masc@horten.dk

Mia Anne Gantzhorn
Advokat
mag@horten.dk

Michelle Seidelin
Advokatfuldmægtig
mse@horten.dk